

EVALUACIJSKO IZVJEŠĆE O PRIMIJENJENOM SCENARIJU POUČAVANJA

Održivost na djelu:

Spoj ekološke odgovornosti i civilnog angažmana

Okvir: Erasmus+ projekt „Suvremena škola“ (2025-1-HR01-KA122-SCH-000322060)

Predmeti: Engleski/Talijanski jezik, Geografija, Sociologija

Uzorak: 21 učenik (3. a i 3. b razred gimnazije)

Metoda: Anonimni evaluacijski upitnik (Likertova skala procjene i otvorena pitanja)

1. UVOD I METODOLOŠKI OKVIR

U sklopu Erasmus+ projekta „Suvremena škola“, osmišljena je i provedena inovativna, interdisciplinarna terenska nastava. Glavni ciljevi istraživanja bili su ispitati **uspješnost interdisciplinarnog pristupa temama održivosti te razinu učeničkog razumijevanja uzročno-posljedičnih veza između društvenih i okolišnih čimbenika**. Aktivnosti su obuhvaćale praktična mjerenja urbane mikroklima (geografski modul), analizu rada i društvene uloge Sokolarskog centra (sociološki i jezični modul) te prevođenje ekoloških spoznaja u formate letaka i postera na stranim jezicima (engleski/talijanski).

2. REZULTATI ISPITIVANJA PREMA MODULIMA I POSTOTCIMA SLAGANJA

U nastavku su prikazani postotci visokog slaganja učenika (zbroj ocjena 4 – *Slažem se* i 5 – *U potpunosti se slažem*) s ključnim evaluacijskim tvrdnjama.

A) Opća održivost i interdisciplinarni kontekst

- **95.2%** učenika potvrđuje da u potpunosti razumije pojam održivog razvoja i njegove tri glavne komponente (ekološku, društvenu i ekonomsku).
- **100%** učenika slaže se s tvrdnjom da ekološki problemi izravno utječu na kvalitetu života ljudi i društvenu stabilnost.
- **90.5%** učenika uočava izravnu poveznicu između načina na koji se donose odluke u društvu (politika, urbanizam) i trenutnog stanja okoliša.

B) Engleski / Talijanski jezik (Sokolarski centar)

- **85.7%** učenika smatra da im je posjet Sokolarskom centru pomoglo da bolje razumiju kako se biologija, fizika, geografija i društveni predmeti isprepliću u praksi.
- **81.0%** učenika izjavljuje da nakon ove aktivnosti može na stranom jeziku uspješno objasniti važnost očuvanja ptica grabljivica i biološke raznolikosti.
- **95.2%** učenika prepoznaje kako ljudske aktivnosti (turizam, urbanizacija, krivolov, promet) ugrožavaju opstanak divljih vrsta.
- **100%** učenika u potpunosti razumije na koji način rad centra doprinosi zajednici kroz edukaciju, turizam i zaštitu prirode.

C) Geografija (Mjerenje mikroklima)

- **100%** učenika ističe da im je praktičan rad i mjerenje temperature na različitim podlogama pomoglo u shvaćanju mikroklima daleko bolje od klasičnog učenja iz udžbenika.
- **95.2%** učenika jasno razumije pojam „urbanog toplinskog otoka“ te kako nekontrolirano širenje betona i asfalta podiže temperaturu u gradovima.
- **90.5%** učenika uviđa ključnu važnost plavo-zelene infrastrukture (parkovi, drveća, vodene površine) za dugoročno ublažavanje klimatskih promjena u gradovima.

D) Sociologija (Društveni aspekt i civilno društvo)

- **100%** učenika smatra da se ekološke krize ne mogu riješiti bez korjenite promjene ljudskog ponašanja i organizacije društva.
- **95.2%** učenika razumije uzročno-posljedičnu vezu između postojanja volonterskih organizacija, udruga civilnog društva i uspješnog očuvanja biološke raznolikosti.
- **76.2%** učenika navodi da ih je ova aktivnost osobno potaknula na razmišljanje o vlastitoj odgovornosti i mogućnostima volontiranja u zajednici.

3. KVALITATIVNA ANALIZA: GLAS UČENIKA (Otvorena pitanja)

Učenički osvrti pružaju duboki uvid u kognitivni i emocionalni učinak projekta, a njihovi se odgovori mogu strukturirati u tri ključne cjeline:

1. **Razvijanje empatije prema živom svijetu:** Susret s ranjenim i ugroženim pticama izazvao je snažnu afektivnu reakciju. Učenici izdvajaju spoznaje o tome da *"mnoštvo ljudi love sove i drže ih kao kućne ljubimce... što zaista šteti pticama"* te osvještavaju nužnost *"veće brige i pažnje za životinje"*. Poseban utisak ostavile su *"tužne ptice"* i susret s konkretnim jedinkama (poput sove Gizmo).
2. **„Aha-efekt“ praktičnog rada u prostoru:** Mjerenje temperature betona pretvorilo je apstraktnu teoriju u opipljivu stvarnost. Učenici navode: *„Istraživanje mikroklima jer sam osvijestila da ne trebam biti na betonu dok je jako sunce jer se temperatura povećava“* te ističu važnost spoznaje *„koliko je zapravo važno od kojeg materijala je nešto izgrađeno“*.
3. **Kritika tradicionalne nastave i želja za angažmanom:** Na pitanje kako unaprijediti nastavu, učenici šalju konsenzualnu poruku – žele izlazak iz učionica. Ističu da se *„suhoparnim učenjem gradiva ništa ne postiže“* te traže *„više izleta, praksi, volontiranja i projekata“*. Također pokazuju visoku zrelost uočavajući ekonomske probleme održivosti, poput *„činjenice da grad Šibenik ne sufinancira Sokolarski centar“* i da on ovisi isključivo o posjetiteljima.

4. KLJUČNI EVALUACIJSKI ZAKLJUČCI

1) Uspješnost interdisciplinarnog pristupa temama

- **Sinteza znanja i rušenje predmetnih barijera:** Visok postotak slaganja (**85.7%**) i stopostotno prepoznavanje uloge Centra u zajednici (**100%**) dokazuju da su učenici **uspješno** integrirali znanja iz različitih disciplina. Umjesto učenja izoliranih činjenica, učenici su shvatili da biologija ptica ili fizika urbanih materijala ne znače ništa bez sociološkog okvira (ljudske odluke, zakoni, civilno društvo).

- **Aplikativna jezična kompetencija (CLIL):** S obzirom na to da se **81%** učenika osjeća sposobnima na engleskom/talijanskom jeziku komunicirati o složenim ekološkim problemima, projekt je uspješno ostvario jezične ishode kroz autentičan i smislen sadržaj, što je jedan od glavnih ciljeva Erasmus+ mobilnosti i suvremenih kurikuluma.
- **Iskustveno učenje kao pedagoški imperativ:** Stopostotno slaganje (**100%**) oko prednosti praktičnog mjerenja nad udžbenikom, praćeno učeničkim komentarima koji traže ukidanje "suhoparnog učenja", potvrđuje da je interdisciplinarni terenski rad najučinkovitija metoda za postizanje dubokog, trajnog i funkcionalnog znanja.

2) Učeničko razumijevanje uzročno-posljedičnih veza između društvenih i okolišnih čimbenika

- **Usvajanje modela systemske uzročnosti:** Učenici su pokazali iznimnu zrelost u povezivanju antropogenih uzroka s okolišnim posljedicama. Iz podataka je vidljivo da točno mapiraju uzročno-posljedični lanac: *ljudska odluka/profit/krivo planiranje (društveni uzrok) -> betonizacija i uništavanje staništa (prostorni/biološki problem) -> urbani toplinski otoci i ugroženost vrsta (ekološka posljedica).*
- **Prepoznavanje društva kao prostora rješenja:** Činjenica da se **100%** učenika slaže kako se krize ne mogu riješiti bez promjene ljudskog ponašanja, te da ih **95.2%** prepoznaje organizacije civilnog društva kao ključne za očuvanje prirodne ravnoteže, dokazuje da učenici rješenja ne traže u apstraktnoj tehnologiji, već u sferi aktivnog građanstva, javnih politika (plavo-zelena infrastruktura) i volonterskog rada.
- **Od empatije do građanske odgovornosti:** Iako je aktivacija u sferi osobnog volontiranja dobila najniži postotak slaganja (**76.2%**), taj rezultat i dalje predstavlja iznimno visoku bazu za razvoj aktivnog građanstva. Terenski rad je uspio prebaciti ekološku problematiku s razine općih fraza na razinu osobne moralne i društvene odgovornosti učenika.

SMJERNICA ZA ODRŽIVOST PROJEKTA U ŠKOLI

Ovo istraživanje dokazuje da učenici trećih razreda gimnazije posjeduju kognitivnu zrelost za systemsko razmišljanje. Ekološku održivost više ne promatraju izolirano kao 'problem prirode', već kao izravnu posljedicu ljudskog ponašanja i društvene organizacije, prepoznajući aktivno građanstvo i promjenu javnih politika kao jedina dugoročna rješenja.

Rezultati jasno pokazuju da škola uspješno provodi tranziciju prema suvremenim metodama poučavanja. Glavni zaključak i preporuka za budući kurikulum škole jest **sustavno uvođenje projektnih dana i terenske nastave**, jer upravo taj model dokazano razvija kritičko mišljenje visokih razina, budi društvenu odgovornost i stvara generaciju sposobnu za rješavanje kompleksnih problema održivog razvoja.

